

Стеценко В.П.

канд.пед.наук, доцент кафедри інформатики та ІКТ

Уманський державний педагогічний

університет імені Павла Тичини

Умань

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ОСВІТНІХ ВЕБ-РЕСУРСІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Сьогодні загальноосвітня школа вже не може успішно працювати без використання освітніх веб-ресурсів (ОВР), а однією з головних причин посиленої уваги педагогів до проблеми їх упровадження є зручність та простота використання в навчально-виховному процесі. Використовуючи ОВР, можна суттєво підвищити ефективність навчального процесу, активізувати навчально-пізнавальну та самостійну діяльність учнів.

Веб-технологіями ми вважаємо інформаційні технології, використання яких дає змогу здійснювати опрацювання веб-ресурсів, розміщених у веб-просторі комп'ютерних мереж (локальних або глобальних). Веб-простір доцільно розуміти як інформаційну складову локальної або глобальної мереж, за допомогою якої здійснюється використання веб-ресурсів (текстових, графічних, звукових, відеоресурсів), що зв'язані між собою гіпертекстовими зв'язками.

Психолого-педагогічним аспектам використання ОВР присвячено праці О.М. Арестової, Ю.Д. Бабаєвої, Л.М. Бабаніна, О.Є. Войскунського, Б.С. Гершунського, С.Г. Григор'єва, В.В. Гріншкуна, Ю.І. Машбиця, А.В. Поршнева, М.Л. Смульсон, О.К. Тихомирова, К.С. Янга, та інших.

На сучасному етапі важливо формувати культуру роботи у веб-просторі, що передбачає оперативність, правдивість та актуальність поданих даних на веб-сайтах; критичне ставлення до них з боку користувачів; оцінювання сайтів за їх змістом, а не за кількістю різноманітних ефектів та функціональних елементів; формування «законодавства» та моралі щодо розповсюдження нелегальних продуктів у веб-просторі.

Використання ОВР певним чином впливає на формування та розвиток психічних структур особистості. Подібно тому, як друковані матеріали та технічні засоби стали основою розширення можливостей людського пізнання, фіксації і передавання досвіду, використання ОВР може збільшити потенціал людського мислення, активізувати певні зміни в структурі розумової діяльності. Використання веб-простору, в якому розміщено ОВР, сприяє формуванню таких характеристик мислення, як схильність до експериментів, гнучкість, логічність, структурність. Ці характеристики стосуються пізнавальних процесів, які пов'язані з творчою діяльністю та розв'язанням проблем. Перегляду підлягають уявлення не тільки про мислення, але й про інші психічні функції: сприйняття, пам'ять, уявлення, емоції та ін. Перед психологами та педагогами постають завдання концептуального описання розвитку людської діяльності і психічних функцій людини в умовах технологізації і використання ОВР в навчально-виховному процесі.

Що стосується психологічного аспекту проблеми використання ОВР в навчальному процесі то, в першу чергу, цей аспект проявляється в особливостях сприймання людиною гіпертексту.

Дослідниками виявлено також некоректності використання гіпертекстової технології. При використанні гіпертексту відбувається додаткове когнітивне навантаження, яке виникає внаслідок збереження в короткочасній пам'яті зв'язків між фрагментами гіпертексту. Знаходження і перегляд матеріалу без ознак, які відображають його структуру, призводить до надмірного навантаження на пам'ять, що утруднює ефективне розуміння конкретного фрагмента тексту.

Робота в мережі Інтернет хоча і потребує великого ступеня самостійності від студента, але її ефективність у значній мірі залежить від опосередкованого керівництва викладача, роль якого зводиться до консультування або пропозицій:

- вказати студенту шлях доступу до ОВР (навчальних матеріалів, курсів, консультацій тощо);

- стимулювати його самостійно добирати та творчо використовувати будь-який ОВР;

- спрямовувати його до самостійного створення та розміщення навчального матеріалу в локальних та глобальних мережах;

- навчити студента вибирати форми та методи навчання і здобуття освіти у мережі, що надасть можливості досягти мети і певного бажаного результату.

Психологічні аспекти використання ОВР в навчальному процесі проявляються і в тому, що:

- при дидактично нецілеспрямованому сприйманні різноманітних за формою інформаційних об'єктів у свідомості особистості з'являються розрізнені уявлення, емоційні відгуки та окремі фрагментарні знання, які не мають чіткої структури;

- жорстка регламентація роботи у веб-просторі мережі зменшує її пізнавальну привабливість;

- інформаційний веб-простір постійно змінюється і адресні рекомендації ненадійні;

- повільне завантаження ОВР викликає роздратованість користувача.

Включаючись у пошук та використання ОВР майбутній учитель інформатики потрапляє в нове психологічне середовище, яке вимагає від нього дотримання специфічних вимог: вміння виділити і відфільтрувати ОВР з інформаційного потоку; здатність коротко, точно і грамотно формулювати повідомлення та запити для пошуку ОВР; вміння правильно розподіляти навантаження і швидко опрацьовувати отримані ОВР; критично оцінювати та добирати ОВР.

Таким чином, особистісна самореалізація майбутніх вчителів в межах особистісно-діяльнісного підходу відбувається у безперервному процесі саморозвитку та формування професійних компетенцій.